

Notat til Kultur- og Fritidsudvalget

Samspillet mellem stående udvalg og forvaltningen

29. april 2020

Baggrund

Sagsnummer
2020-0102847

Dokumentnummer
2020-0102847-1

I forbindelse med Teams-orienteringsmødet den 28. april 2020 redegjorde Kultur- og Fritidsforvaltningen kort for samspillet mellem udvalg og forvaltningen i lyset af den aktuelle COVID-19 situation.

De gældende regler for de kommunalpolitiske organers virke, således som det f.eks. kommer til udtryk i lov om kommunernes styrelse (KSL) er ikke "gearet" til den aktuelle undtagelsestilstand som følge af COVID-19. Dette fremgår f.eks. af Social- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse af 23. marts 2020 om mulighed for midlertidig fravigelse af regler om møder i kommunalbestyrelser og regionsråd og disses udvalg som led i håndtering af Coronavirussygdom (COVID-19). Bekendtgørelsen giver eksempelvis kommunerne adgang til at indrette et nødstyre, hvor Økonomiudvalget i krisesituationen overtager kommunalbestyrelsens og de stående udvalgs opgaver. Endvidere giver bekendtgørelsen adgang til, at f.eks. udvalgsmøder kan afholdes som video-/telefonmøder, selv om denne mødeform begrænser den rådslagning, der er fundamentet for udvalgenes funktion.

I det følgende skitseres på et overordnet niveau visse regler for samspillet mellem stående udvalg og forvaltningen. Disse regler kommer f.eks. til udtryk i den generelle udtalelse af 30. juni 2017 om den kommunale forvaltnings muligheder for at yde bistand til kommunalbestyrelsens medlemmer udarbejdet af det daværende Økonomi- og Indenrigsministerium.

Dette notat er en skriftlig opsamling af forvaltningens mundtlige redegørelse den 28. april 2020.

Sekretariat og Byudvikling
Sekretariat Rådhus
Københavns Rådhus,
Rådhuspladsen 1
1550 København V

Forvaltningens forudsatte handleområde

EAN-nummer
5798009780515

Det fremgår af udtalelsen af 30. juni 2017, at kun en meget lille del af de beslutninger som træffes i kommunerne (i hvert fald de større

Kontortid
<Åbningstider>

kommuner) i praksis vil blive truffet af de kommunalpolitiske organer, og at langt størstedelen af beslutningerne således træffes af forvaltningen.

Forvaltningens forudsatte handleområde kan sammenfattende beskrives som at betjene de kommunalpolitiske organer med henblik på, at kommunen skal fungere som myndighed, herunder træffe de nødvendige forberedende og opfølgende beslutninger og udføre de faktiske opgaver, som dette kræver. Ud over forvaltningens forudsatte handleområde kan udvalget delegerer konkrete opgaver til forvaltningen, jf. herved f.eks. Kultur- og Fritidsudvalgets forretningsorden § 11.

Ligeledes kan uformelle drøftelser klarlægge områder med politiske uenigheder, der fordrer at et emne afgøres gennem en formel forelæggelse, så der er klarhed om en beslutning og mulighed for at afgive politiske tilkendegivelser.

Lydhørhed over for den politiske ledelse

Af ministeriets udtalelse af 30. juni 2017 fremgår, at forvaltningen i sit arbejde naturligt må respektere forhåndstilkendegivelser fra politikerne, og koncentrere sig om forslag, der ligger inden for de af politikerne udstukne rammer eller, hvis der ikke direkte er fastsat rammer, om forslag, der kan forventes ikke straks at blive udelukket fra de politiske overvejelser.

Det er med andre ord legitimt, at forvaltningen, samtidig med, at den overholder kravene til fagligheden og foretager en vurdering af, hvilken løsning som fagligt vil være bedst, er lydhør over for politiske signaler.

Forvaltningen har således adgang til, f.eks. i forbindelse med at fastlægge sin indstilling, drøfte forslag og deres nærmere indhold med samtlige medlemmer af Kultur- og Fritidsudvalget.

Forvaltningen har en legitim interesse i at arbejde videre med og fremlægge forslag, som alle er enige om eller som vil kunne samle flertal, og i denne forbindelse udvælge/forlægge forslag, der ligger inden for rammerne af eventuelle politiske forhåndstilkendegivelser, uanset om disse tilkendegivelser er kommet til udtryk gennem vedtagelser i et kommunalpolitisk organ (f.eks. Kultur- og Fritidsudvalget) og dermed er retligt bindende for forvaltningen, eller om de er kommet til udtryk på anden måde.

Kort om formalia i forhold til Kultur- og Fritidsudvalgets møder

Den af Kultur- og Fritidsudvalget godkendte mødeplan er bindende, og et ordinært møde kan alene aflyses såfremt samtlige medlemmer er enige. Dog kan borgmesteren aflyse et møde såfremt der ikke er sager til behandling eller der er tungtvejende grunde for en aflysning (f.eks. vejsituationen). Disse bestemmelser er i udgangspunktet ikke ændrede i forbindelse med COVID-19, jf. den førømtalte bekendtgørelse, dog har udvalgsformanden (her: kultur- og fritidsborgmesteren) adgang til at beslutte, at et udvalgsmøde holdes som video-/telefonmøde.

Dagsordenen for et møde i Kultur- og Fritidsudvalget skal så vidt muligt udsendes senest 4 hverdage inden mødet (KFUFO § 3). En sag, der ikke har været optaget på den udsendte dagsorden, kan ikke undergives behandling, medmindre der er enighed herom, eller sagen ikke tåler udsættelse (KFUFO § 6). Disse bestemmelser må ses i sammenhæng med de almindelige kommunalretlige grundsætninger om, at en sag skal være således oplyst, at der foreligger et forsvarligt beslutningsgrundlag og at det herefter fornødne materiale skal udsendes til medlemmer så betids, at disse har en rimelig tid til at forberede deres stillingtagen.

Det enkelte udvalgsmedlem har krav på, at et medlemsforslag, der indleveres senest 8 dage forud et ordinært møde, sættes på dagsordenen for dette møde (KFUFO § 3).

Ekstraordinære møder afholdes, når borgmesteren finder det fornødent, eller hvis mindst 4 af udvalgets medlemmer fremsætter begæring herom (KFUFO § 2). Det er antaget, jf. kommentarerne til KSL, at varslet for indkaldelse til et ekstraordinært møde skal være mindst fire hverdage, og at undtagelse herfra må forudsætte, at der foreligger tvingende grunde.

Under særlige omstændigheder kan en sag afgøres ved skriftlig votering blandt Kultur- og Fritidsudvalgets medlemmer, når der er enighed herom (KFUFO § 2).

Bestemmelserne i KFUFO fremstår som almindelige retsgrundsætninger vedrørende kollegiale organers arbejdsform, og bestemmelserne gælder således fortsat i den nuværende Corona-krise.

Det følger af KSL § 20, stk. 7, at en fortegnelse over de sager, der vil komme til behandling på udvalgenes møder, med de begrænsninger, der følger af lovgivningens regler om tavshedspligt, så vidt muligt offentliggøres. Borgerrepræsentationen har imidlertid allerede i

forbindelse med indførelse af mellemformsstyre med delt administrative ledelse besluttet, at både udvalgsindstillinger og bilag skal offentliggøres for at sikre at borgere mv. har indblik i udvalgenes arbejde.

Konklusion

I den aktuelle krisesituation med de mange meldinger fra de statslige myndigheder har forvaltningen en handlepligt og bliver nødt til konstant at agere og ”rette ind” ud fra de direktiver, der kommer f.eks. fra sundhedsmyndighederne. Orienteringsmøderne mellem Kultur- og Fritidsudvalget og forvaltningen under Corona-krisen fremstår som uformelle drøftelser, hvor forvaltningen prøver at få de nødvendige politiske signaler, således at de forskellige udfordringer kan håndteres i overensstemmelse med de politiske tilkendegivelser.

Selv om der ikke kan træffes formelle beslutninger på orienteringsmøder, så lytter forvaltningen og ”retter ind”. Når forvaltningen hører, at 11 medlemmer har en samstemmende opfattelse, så vil forvaltningen - også i ikke-coronatider - vælge at arbejde videre ud fra det åbenlyse politiske ønske.

Forvaltningens tilgang er således, at forvaltningen i denne undtagelsestilstand, i en dialog med udvalgsmedlemmerne, forsøger at finde de løsninger, som der er politisk opbakning til.

Herudover er det naturligt for forvaltningens opgave at sikre, at de nødvendige, formelle beslutninger træffes af Kultur- og Fritidsudvalget. Dette sker på sædvanlig vis ved at der udarbejdes indstillinger (for at sikre den nødvendige sagsoplysning), og at indstillingerne forelægges udvalget, enten på et ordinært møde, et ekstraordinært møde eller ved skriftlig votering. Tilsvarende har ethvert udvalgsmedlem adgang til at stille et medlemsforslag om sagen.

Sammenfattende kan den nuværende arbejdsform med orienteringsmøder mv. tages som udtryk for et forsøg på at kompensere for udfordringerne som følge af, at udvalgsstyret ikke er gearet til den nuværende krisesituation.